DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh43228>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 29.04.2020
Kabul Tarihi: 24.06.2020
On-line Yayın: 25.06.2020

Article Type: Research article
Submitted: 29.04.2020
Accepted: 24.06.2020
Published Online: 25.06.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Halaç, H. H. & Saatci İzci, B. (2020). Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri. *Journal of History School*, 46, 2029-2056.

**MERZİFON KENTSEL SİT ALANININ ANALİZİ VE TAŞHAN'IN
YENİ İŞLEVİNİN YAPIYA VE ÇEVRESİNE ETKİLERİ^{1 2}**

Hicran Hanım HALAÇ³ & Büşra SAATCi İZCi⁴

Öz

Merzifon, Samsun'u İç Anadolu'ya ve batıya bağlayan önemli bir aks üzerinde yer aldığından, her dönem rağbet görmüş ve bölgede yerleşimle beraber ticaret gelişmiştir. Osmanlı dönemi içinde önemli bir kişilik olan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın yaptırdığı Paşa Cami, Tuzpazarı Hamamı, Bedesten ve Taşhan yapı öğeleriyle, Kara Mustafa Paşa Külliyesi, Merzifon merkezini canlandırmış ve bu yapı öğelerinde ve etrafında ticaret daha da gelişmiştir. Kentsel sit alanı içindeki geleneksel ticaret dokusunun önemli öğelerinden Taşhan, özgün işlevinin günümüz uyarlaması olan otel işlevi ile yeniden işlevlendirilmiştir. Makalede amaç Taşhan'ın yeni işlevinin yapıdaki ve çevresindeki etkilerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, ilk olarak, Taşhan'ın içinde yer aldığı kentsel sit alanındaki tescilli anıtsal yapılar, konut ve nitelikli dükkânlar tespit edilmiş konumları, dönemleri ve fotoğrafları işlevlerine göre kategorize edilerek alana bütünsel bir bakış sağlanmıştır. Sonrasında Taşhan'ın yeniden işlevlendirilmesi, restorasyon planı ve uygulama öncesi ve sonrası yapı fotoğrafları üzerinden

¹ Bu çalışma, 19-21 Nisan 2018 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen "2.Uluslararası Sanat ve Estetik Sempozyumu'nda sunumu yapılan sözlü bildirinin makale olarak genişletilmiş şeklidir.

² Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50.

³ Doç Dr., Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, hicranhalaç@gmail.com, Orcid: 0000-0001-8046-9914

⁴ Yüksek Mimar, Doktora Öğrencisi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, busrasaatci@eskisehir.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2478-5597

değerlendirilmiştir. Bunların sonucunda da Taşhan'ın yeni işlevinin çevresel etkileri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Merzifon, Merzifon Kentsel Sit Alanı, Geleneksel Ticaret Dokusu, Taşhan, Yeniden İşlevlendirme

Analysis of Merzifon Urban Site Area and the Effects of the New Function on the Building and Its Environment

Abstract

Since Merzifon is located on an important axis that connects Samsun to Central Anatolia and the west, trade has been in demand and trade has developed with the settlement in the region. The Pasha Mosque, built by Merzifonlu Kara Mustafa Pasha, which was an important personality during the Ottoman period, revived the Kara Mustafa Pasha Complex Merzifon center with the building elements of Tuzpazarı Hamam, Bedesten and Taşhan, and trade developed further in and around these building elements. Taşhan, which is one of the important elements of the traditional trade texture in the urban protected area, has been re-functioned with the hotel function, which is the modern version of its original function. The purpose of the article is to reveal the effects of Taşhan's new function in the structure and its surroundings. In this regard, firstly, the monumental buildings, residences and qualified shops in the urban site in which Taşhan is located are categorized according to their functions, and a holistic view is provided. Afterward, the re-functioning of Taşhan was evaluated through the restoration plan and the building photos before and after the application. As a result, the environmental effects of Taşhan's new function were revealed.

Keywords: Merzifon, Merzifon Urban Site Area, Traditional Trade Texture, Taşhan, Re-Functioning

GİRİŞ

Merzifon, ticaret ve yol akslarının kesişiminden dolayı, ticaret açısından, her daim önemli bir yerleşim yeri olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Merzifon, Samsun limanını iç ve batıya bağlayan geçiş hattı üzerindedir. İç ve batı hattının kesişiminde yer alan otogar ile başlayan cadde ise Merzifon'un en yoğun araç ve insan sirkülasyonuna sahip Cumhuriyet Caddesi'dir. Bu cadde kentin en önemli aksıdır. Bu aks üzerinde önemli odak noktaları bulunmaktadır. Bunlar; otogar, kentsel sit alanı, meydan, Çelebi Sultan Medresesi ve belediye binasıdır. 20. yy'da yapılan ve dönemi tam belli olmayan tescilli iki konut, 15. yy'da yapılan; Çifte Hamam, Eski Hamam, Taceddin İbrahim Paşa Cami, Bozacı Cami ve Dönertaş Cami, 17. yy'da Kara Mustafa Paşa'nın yaptırdığı; Paşa Cami, Tuzpazarı Hamamı, Bedesten, Taşhan ve bunların altında ve çevresinde yer alan dükkanların bulunduğu kentsel sit alanı kent ticaretinin belirleyicisi olmuştur.

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Çalışmanın amacı, kentsel sit alanında yer alan yapı öğeleri ve Merzifon'daki geleneksel ticaret öğelerinden Taşhan'ın yeni işlevinin, yapıda ve çevresindeki etkilerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda Merzifon kent merkezinde yer alan ve geleneksel ticaret dokusu olan Kentsel Sit Alanı ve bu alanda yer alan Taşhan analiz edilmiştir.

Çalışma yönteminde ilk olarak, Merzifon Kentsel Sit Alanı'nda yer alan tescilli anıtsal yapılar ve konutlar ile nitelikli dükkanlar tespit edilmiştir. Tespit edilen bu yapılar ile ilgili literatür taraması yapılarak bilgilerine ulaşılmış ve bu yapıların konumları haritada işaretlenerek tablolar halinde verilmiştir. Kentsel sit alanındaki Bedesten ile birlikte en önemli ticaret yapısı olan Taşhan'ın, butik otel ve restoran olarak yeniden işlevlendirilmesi üzerinde durulmuş, restorasyon ve yeni işlev sonrası yapıda tespit edilen değişimler restorasyon projesi, güncel veya bulunan restorasyon öncesi fotoğrafları üzerinden tablolar halinde gösterilmiştir.

1. Merzifon

Tarihi Kalkolitik Çağ'a kadar uzanan Merzifon'un yerleşim yeri olarak ortaya çıkışı, Amasya Merkezli Pontus Krallığı'nın ardından M.Ö. 1.yy'da Roma hakimiyetine rastlamaktadır (Merzifon - TDV İslâm Ansiklopedisi, 2020). Tarihi boyunca pek çok değişik medeniyete ev sahipliği yapmış Merzifon ve çevresinde Osmanlı dönemi Sultan Yıldırım Bayezid'in 1393 yılında bölgeyi ele geçirmesiyle başlamıştır. Merzifon, Osmanlılar zamanında Sivas Eyaleti, Amasya Sancağı'na bağlı büyük bir kaza niteliğindedir (Çerkez, 2005: 19).

Osmanlı yolları İstanbul merkez olmak üzere Anadolu ve Rumeli'ye sağ, sol ve orta kol şeklinde üç ana kol halinde uzanmış ve birbirlerine bağlantıları ise tali yollarla sağlanmıştır. Anadolu'da sağ kol, Üsküdar-Gebze-Eskişehir-Akşehir Konya-Adana-Antakya yolu ile Halep ve Şam güzergâhını takip eden Hac yoludur. Orta kol, Üsküdar-Gebze-İznik-Bolu-Tosya-Merzifon-Tokat-Sivas-Hasan Çelebi Malatya-Harput-Diyarbakır-Nusaybin-Musul-Kerkük güzergâhını takip eden Bağdat-Basra yoludur. Sol kol ise, orta kolla Merzifon'a kadar aynı güzergâhı takip edip buradan Lâdik-Niksar-Karahisar-ı Şarkî-Kelkit-Aşkale-Erzurum yoluyla Hasankale'den bir kol Kars, diğer bir kol ile de Tebriz'e ulaşan yoldur (Halaçoğlu, 1998:147). Merzifon sol ve orta kolun İstanbul başlangıcından sonra ayrıldığı noktada yer almaktadır (bkz. Şekil 1). Yollar üzerindeki bu konumundan dolayı, kentin önemi gün geçtikçe artmıştır. Çarşı bölgesine inşa edilen cami, hamam, han ve bedesten gibi dini ve sosyal ihtiyaçlara yönelik yapıların yapılmasıyla kent ticari açıdan güçlü bir şehir olmuştur (Çerkez, 2005: 19).

Hicran Hanım HALAÇ & Büşra SAATCİ İZCİ

Şekil 1. Osmanlı'daki ticaret ve yol akslarında Merzifon'un yeri (Halaçoğlu 1997'nin sadeleştirilmiş hali üzerinden gösterim (Şahinalp - Günal, 2012)

Merzifon, günümüzde de hala ticaret ve yol aksı üzerinde yer alan Amasya'nın, merkez ilçesinden sonra en fazla nüfusa sahip ilçesidir. İç kesimleri ve İstanbul'u Samsun limanına bağlaması nedeniyle önemli bir konumda bulunmaktadır (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. Merzifon'un konumu ve İstanbul-Samsun yolu (Google Earth, 2018 yılına ait uydu görüntüleri yazarlar tarafından düzenlenmiştir)

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

İstanbul-Samsun yolu ve Ankara-Samsun yolu Merzifon'da kesişmektedir (bkz. Tablo 1-a). Bu kesişim noktasının üst tarafında ise, otogardan itibaren kent içi yollardan biri olan Cumhuriyet Caddesi bulunmaktadır. Bu cadde, Merzifon'un en yoğun araç ve insan sirkülasyonuna sahip olan caddesidir. Belediye binası, kentsel sit alanı, otogar, medrese, meydan gibi kentin önemli odak noktaları bu cadde üzerinde yer almaktadır (bkz. Tablo 1-b).

Tablo 1

Yol Akslarının Kesişimi ve Cumhuriyet Caddesinin İlişkisi (Google Earth, 2018 Yılına ait Uydu Görüntüleri tarafımızca Düzenlenmiştir)

a. İstanbul-Samsun, Merzifon-Samsun ve Merzifon-Çorum yolları ilişkisi (Google Earth, 2018 yılına ait uydu görüntüleri tarafımızca düzenlenmiştir)

b. Cumhuriyet caddesinin yollarla bağlantısı ve üzerindeki önemli odaklar (Google Earth, 2018 yılına ait uydu görüntüleri tarafımızca düzenlenmiştir)

Kentsel sit alanı, Merzifon'un Cumhuriyet Caddesi üzerinde, otogar ve Çelebi Mehmed Medresesi odakları arasında, taralı üçgen alanda yer almaktadır (bkz. Tablo 2-a). Alanda geleneksel ticaret dokusunu oluşturan 15. yy ile 17. yy'a ait anıtsal ve konut yapıları ile nitelikli dükkânlar bulunmaktadır (bkz. Tablo 2-b). Alanda yer alan anıtsal yapılar; camiler, hamamlar, han ve bedesten yapılarıdır. Bu alan günümüzde hala yoğun ticaretin yapıldığı bir bölgedir. Taşhan ve Bedesten'in dışında dükkânlar ve bölgedeki boş alanlarda kurulan geçici pazarlar buradaki ticarete katkı sağlamaktadır.

Tablo 2

Kentsel Sit Alanının Cumhuriyet Caddesi Üzerindeki Yeri ve İçinde Yer Alan Tescilli Yapılar

a. Kentsel sit alanının Cumhuriyet Caddesi üzerindeki konumu (Google Earth, 2018 yılına ait uydu görüntüleri tarafımızca düzenlenmiştir)

b. Kentsel sit alanı ve içinde yer alan tescilli yapılar (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca düzenlenmiştir)

Kentsel sit alanında yer alan tescilli yapılar; 15. yy'a ait olan Çifte Hamam, Eski Hamam (Roma Hamamı), Taceddin İbrahim Paşa Cami, Dönertaş Cami, Bozacı Cami, 17. yy'a ait Kara Mustafa Paşa Külliyesi öğeleri olan; Taşhan, Bedesten, Tuz Pazarı Hamamı ve Kara Mustafa Paşa Cami'si ve iki adet konuttur (bkz. Tablo 2-b). İrfan Sokak'ta yer alan 06.02.2007 yılında tescillenen konut hariç, alandaki tüm yapılar genel olarak 06.02.1998 yılında tescillenmiştir. Alanda yer alan tescilli 11 yapıdan; konutların tamamı, İrfan Sokak'ta yer alan konutun zemin katı dışında hiçbir yeri ve Eski Hamam kullanılmamaktadır, Bedesten ve Taşhan ise yeniden işlevlendirilmiştir. Geriye kalan cami ve hamam ise özgün işlevlerini devam ettirmektedir. Ticaret yapılarından Bedesten'in iç kısmı restoran olarak özgün işlevinden farklı bir işlevle kullanılırken, Taşhan özgün işlevinin günümüz uyarlaması olan otel işlevi ile kullanılmaktadır.

Kentsel sit alanında 2 adet tescilli konut tespit edilmiştir. Tablo 3-a' da yer alan konut; Hoca Süleyman Mahallesi, İrfan Sokak, 392 ada ve 21 numaralı parselde yer almaktadır (Konut 1 Kültür Portalı, 2020). Tablo 3-c'de yer alan konut

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

+ticaret olan yapı ise; Gazimahbup Mahallesi, Şerbetçi Sokak, 210 ada ve 1 numaralı parselde yer almaktadır (Konut 2 Kültür Portalı, 2020).

Tablo 3

Kentsel Sit Alanındaki Tescilli Konutlar

a. Tescilli konut (Kişisel Arşiv)	b. Kentsel sit alanındaki tescilli konutlar (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca işaretlenmiştir.)	c. Tescilli konut (Google Map, Taceddin İbrahim Paşa Camii, 2019)

Kentsel sit alanında 3 adet tescilli hamam vardır. Çifte Hamam; Hocasüleyman Mahallesi, Çifte Hamam Sokak, 397 ada ve 1 numaralı parselde yer almaktadır (Çifte Hamam Kültür Portalı, 2020.). Kara Mustafa Paşa Cami ve külliyesinin kuzey batısında bulunmaktadır (Tablo 4-a). Yapı, Sultan II. Murad'ın oğlu Sultan Mehmed tarafından 1473 yılında yaptırılmıştır (Çerkez, 2005:364)

Eski Hamam (Roma Hamamı); Gazi Mahbup Mahallesi, Bahçeler Sokak'ta Taşhan'ın doğu köşesinde, 197 ada ve 26 numaralı parselde yer almaktadır (Eski Hamam Kültür Portalı, 2020) (bkz. (Tablo 4-c). Soyunmalık küntlesinin güney cephesindeki portalin yukarısına yerleştirilmiş kitabe kaydına göre, Sultan Bâyezid'in oğlu Çelebi Sultan Mehmed tarafından 1413 yılında yaptırıldığı anlaşılan eserin (Çerkez, 2005) halk arasında kiliseden hamama çevrildiği rivayeti vardır. Yapı, bu nedenle Roma Hamamı olarak anılmakla birlikte tapu tahrir defterinde hamam-ı köhne olarak kayıtlıdır (Çolak, 1991:33).

Tuzpazarı Hamamı; Gazi Mahbup Mahallesi, 225 ada, 2 numaralı parselde yer almaktadır (bkz. Tablo 4-d). Yanındaki meydanda tuz satıldığı için Tuzpazarı Hamamı adını alan yapı, 1677 yılında Kara Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır (Tuzpazarı Hamamı Kültür Portalı, 2020).

Tablo 4

Kentsel Sit Alanındaki Hamamlar

a- Çifte Hamam (Kişisel Arşiv)	b- Kentsel sit alanında yer alan tescilli hamamlar (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca işaretlenmiştir)	c- Eski Hamam (Kişisel Arşiv)
<p data-bbox="819 609 1096 664">d- Tuzpazarı Hamamı (Kişisel Arşiv)</p>

Kentsel sit alanında toplam 5 adet cami bulunmaktadır. Kara Mustafa Paşa Cami; Gazi Mahbup Mahallesi, Paşa Cami Sokak, 199 ada ve 1 numaralı parselde yer alan yapı, aynı zamanda avlusuyla birlikte meydana tarifleyen yüzeylerden birisidir (Tablo 5-a). Taşhan'ın güneybatısında, Bedesten'in ise batısında yer alan cami, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından 1666 yılında yaptırılmıştır (Kara Mustafa Paşa Camii Kültür Portalı, 2020). Yapı, şehrin en büyük camisi olmasından dolayı halk arasında "Paşa Camii" ve "Cami-i Kebir" adlarıyla da anılmaktadır (Çerkez,2005:61).

Dönertaş Cami (Oduncu Cami);Gazi Mahbup Mahallesi, Cumhuriyet Caddesi, 222 parsel ve 1 numaralı adada yer almaktadır (Dönertaş (Oduncu) Cami Kültür Portalı, 2020) (bkz. Tablo 5-b). Oduncu oğlu Hasan Ağa Vakfı'na kayıtlı olduğundan bazı belgelerde "Oduncu Camii" şeklinde geçen eser, halk arasında "Odun Pazarı Camii" veya "Dönertaş Camii" adıyla da anılmaktadır. Yapının 15. yy'ın ikinci yarısında yapıldığı düşünülmektedir. Geçirdiği onarımlar sonucunda aslı özelliklerini kaybederek günümüze ulaşmıştır (Çerkez, 2005: 216).

Taceddin İbrahim Paşa Cami (Çukur Şadırvan Cami); Gazi Mahbup Mahallesi, Kunduracılar Sokak, 211 ada, 3 numaralı parselde (Çukur Şadırvan

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

(Tacettin İbrahim) Cami Kültür Portalı, 2020), Bedesten'in doğusunda, Taşhan'ın ise güneyinde yer almaktadır (bkz. Tablo 5-d). Taceddin İbrahim Paşa tarafından 1494 yılından önce yaptırılan caminin şadırvanı, arazi meybinden dolayı düşük kottadır. Bu nedenle halk arasında “Çukur Şadırvan Camii” şeklinde de anılmaktadır (Çerkez, 2005:22-23). Caminin altında dükkanlar bulunmaktadır. Taşhan, Eski Hamam ve Taceddin İbrahim Paşa Cami'nin arasında kalan düşük kottaki alanda, belirli günlerde katık pazarı kurulmaktadır.

Bozacı Cami; Gazi Mahbup Mahallesi, Arabacılar Sokak, 230 ada ve 3 numaralı parselde yer almaktadır (Bozacı Cami Kültür Portalı, 2020) (bkz. Tablo 5-e). Kim tarafından ne zaman yaptırıldığına dair farklı görüşler bulunan yapının, kuzey cephesinin karşısında yer alan çeşme kitabesi dikkate alınarak 15. yy'ın ikinci yarısında inşa edildiğini düşünülmektedir (Çerkez, 2005: 204-205).

Tablo 5

Kentsel Sit Alanındaki Camiler

a- Kara Mustafa Paşa Cami (Kişisel Arşiv)	c- Kentsel sit alanındaki camiler (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca işaretlenmiştir)	d- Taceddin İbrahim Paşa Cami (Kişisel Arşiv)
b- Dönertaş Cami(Kişisel Arşiv)		e- Bozacı Cami(Kişisel Arşiv)

Kentsel sit alanında 217, 220, 221 ve 392 numaralı adalarda nitelikli konut+ dükkânlar bulunmaktadır. Kentsel sit alanı içinde yer alan Taceddin İbrahim Paşa Cami, Kara Mustafa Paşa Cami, Bedesten, Taşhan ile 210 ada ve 1 numaralı parselde yer alan konutların, zemin katlarında dükkânlar bulunmaktadır. Bu yapıların haricinde de alanda pek çok dükkân mevcuttur. Yukarıda belirtilmiş olan yapılar altlarındaki dükkânlarla birlikte arastalar oluşturmaktadırlar.

Genelde bir katlı olan dükkânların çoğu niteliksizdir. Fakat bazı nitelikli konut +dükkanlar bulunmaktadır. Bunlar 217 adada yer alan; 26, 27, 28, 29, 30 numaralı parsellerdeki yapılar, 220 numaralı adada yer alan; 7, 8, 9, 10, 11, 12 numaralı parsellerdeki yapılar, 221 numaralı adada yer alan; 3 ve 19 numaralı parsellerdeki yapılar, 392 numaralı adada yer alan; 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 numaralı parsellerdeki yapılarıdır (bkz **Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.**).

Tablo 6

Kentsel Sit Alanındaki Nitelikli Konut + Dükkanlar

a- Kentsel sit alanındaki nitelikli konut + dükkanlar (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca işaretlenmiştir)	b- 217 numaralı ada (Kişisel Arşiv)

	c- 220 numaralı ada (Kişisel Arşiv) d-221 numaralı ada (Kişisel Arşiv)

	e- 392 numaralı ada (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran)

Kentsel sit alanındaki ticari yapılar bedesten ve Taşhan olmak üzere 2 adettir. Bedesten; Gazi Mahbup Mahallesi, Taşhan Sokak, 214 adada ve Taşhan'ın güneyinde yer almaktadır (Bedesten Kültür Portalı, 2020) (bkz. Tablo 7). Kendisine ait kitabesi bulunamadığından inşa tarihi tam olarak bilinmeyen yapının, Paşa Camii ile 1666 yılında yaptırıldığına dair bilgiler vardır (Çerkez, 2005:157). Bedesten, Osmanlı dönemi Türk şehirlerinde ticaret bölgesinin çarşı içindeki merkezi ve değerli malların saklanıp satıldığı bir bina türüdür (Eyice, 1992: 302-311). Fakat Merzifon'da yer alan bedesten yapısı günümüzde eski işlevini dış çeperinde yer alan dükkânlarla sürdürürken, iç mekânı özgün işlevinden farklı olarak restoran işleviyle kullanılmaktadır.

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Tablo 7

Kentsel Sit Alanındaki Ticaret Yapıları

a- Kentsel sit alanındaki ticaret yapıları (Merzifon Belediye İmar Planı tarafımızca işaretlenmiştir)	b- Taşhan (Belediye Arşivi)

	c- Bedesten (Kişisel Arşiv)

2. Taşhan'ın Yeniden İşlevlendirilmesinin Değerlendirilmesi

Taşhan, Gazi Mahbup Mahallesi, Cumhuriyet Caddesi ve Yokuşbaşı Caddesi arasında kalan, 200 numaralı adada yer alan, Kara Mustafa Paşa Külliyesi yapılarından birisidir (Taşhan Kültür Portalı, 2020). Batısında Kara Mustafa Paşa Cami, güneybatısında Bedesten, güneyinde Taceddin İbrahim Paşa Cami, güneydoğusunda katık pazarı, doğusunda ise Eski Hamam yer almaktadır (bkz. Tablo 7).

İlçenin merkezinde yer alan yapı, kent için bir odak noktasıdır. Zemin katın dış çeperinde yer alan dükkânlar, Bedesten ve Paşa Cami'nin, Taşhan'a bakan yüzeyinde yer alan dükkânlarla birlikte arastalar oluşturulmuştur.

Merzifon şer'iyye sicillerinde "Taş Han" adıyla geçmekte olan yapı, halk arasında "Paşa Hanı" olarak da bilinmektedir. Yapı, Kara Mustafa Paşa Külliyesi'ne ait binalardandır. İnşa kitabesi bulunmadığından yapının kesin yapılış tarihi bilinmemekle birlikte, külliyenin ilk yapısı Kara Mustafa Paşa Camii'nin tarihi ve vakfiye kayıtlarındaki bilgiler esas alındığında, 1666 yılından birkaç yıl sonra inşa edildiği söylenebilir (Çerkez, 2005: 123-124). Plan ve mimari özellikleri de yapının 17. yy'ın üçüncü çeyreğinde inşa edildiğini

göstermektedir. Yuvarlak kemerli büyük giriş kapısı üzerinde yer alan cumba, duvarlardaki kesme taşlar arasında yer alan tuğla hatıllar 17. yy'ın karakteristik vasıflarındandır (Merzifon Taşhan, 2020.).

Dikdörtgen planda yapılmış olan ortası avlulu han, kuzeydoğu kanadı hariç iki katlıdır. Kuzeydoğu kanadı ise arazideki kot farkından dolayı üç katlı olarak inşa edilmiştir. Hanın alt katlarında dükkânlar, tüccar odaları, üst katlarda misafir ve işsiz leventler için bekâr odaları, avludan yarım kot aşağıda inşa edilen ahırın üstünde ise yolcu odaları vardır. Bu özellikleriyle ile yapının hem kervansaray, hem şehir içi hanı hem de menzil hanı fonksiyonlarını üstlendiği anlaşılmaktadır. Bu özellikler Osmanlı hanları içerisinde, Merzifon Taşhan'ı farklı kılmaktadır. Abdalbaki Yeşil'in 1992 yılındaki tez araştırmasında, Taşhan'ın kuzeybatı köşesinde tuvalet ve banyo uygulamasına rastlanmıştır. Bu uygulamanın yapıldığı diğer hanlardan farklı olarak bu ünitelere, kuzeyinin eğimli olması sayesinde, duvar içerisinden borularla su getirilmiştir. Yapıda yine diğer hanlardan farklı olarak, üst kat kuzey köşede yer alan odanın düzenlenmesiyle yapılmış, mescit ünitesi bulunmaktadır (Yeşil,1992: 143-144).

Yapının dıştaki tüm yüzeyleri altta dükkânlar, üstte ise odalar ile çevrilmiştir. Güneybatı cephesinde, Bedesten'e bakan yüzeyde, giriş kapısı bulunmaktadır. Bu büyük giriş kapısı uzun koridor ile revaklı alana geçmekte ve sonrasında avluya açılmaktadır. Avluda yer alan yüzeyler iki katlı ve revaklıdır. Avlunun kuzeydoğu cephesindeki rampa ile inilen ahır ünitesi ve bunun üstünde, sivri kemerli revaklar arkasında, büyük taş konsollarla çıkıntılı koridor ve koridor üzerinde sıralanmış odalar bulunmaktadır. Avlunun kuzeybatı ve güneydoğu cephelerinde avluya direkt olarak açılan odalar yer almaktadır. Üst kat kuzeybatı ve güneydoğu cephesinde kemerli revaklar ve sonrasında revaklara açılan odalar bulunmaktadır. Kuzeydoğu ve güneybatı cephesinde ise revakların içi kesme taş ile kapatılmış ve bazı bölümlerinde avluya bakan odalar oluşturulmuştur. Avlunun kuzeydoğusuna yerleştirilmiş çift çeşme bulunmaktadır.

Taşhan, restorasyon sonrasında yeni işlevi ile butik otel ve restoran olarak 2018 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Üç katlı bir yapı olan Taşhan'ın bodrum katında restoran, zemin katında çoğunlukla ticari alanlar ve birinci katında ise genel olarak otel odaları yer almaktadır. Bu durumda, bodrum kat ve zemin kat tüm kullanıcılara açık iken üst kat sadece otel müşterilerine aittir.

Mekân Dağılımının Değerlendirilmesi

Taşhan'ın bodrum katı özgününde ahır olarak kullanılmaktadır. Restorasyon sonrasında bodrum katında yer alan mekânlar; restoran ve mutfak,

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

ıslak hacim ve personel odasıdır. Bu kata ulaşım, kot farkından dolayı, avlunun kuzeydoğu bölümünün sağından ve solundan ortaya doğru inen merdivenler ile sağlanmaktadır. Özgün halinde rampa olarak tasarlanan sağ iniş ahşap malzeme ile merdiven haline getirilmiştir. Sol inişteki merdivenin basımları da ahşapla kaplanmıştır. Bu kat planının en batısında yer alan, üstten birinci ayak ve çevresi, restoranın mutfak ve depo kısmıdır. Ortada yer alan ayağın etrafında ise personel odaları, onlara ait ıslak hacimler ve müşterilere ait ıslak hacimler yer almaktadır. Plandaki geriye kalan alan ise restoranda hizmet verilen ana kısımdır (bkz. Tablo 8).

Tablo 8

Restorasyon Sonrası Bodrum Kat Planındaki İşlev Dağılımı ve Fotoğrafları

a. Bodrum kat planı işlev dağılımı (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü arşivinden alınan plan tarafımızca düzenlenmiştir)	b. Bodrum katına inen merdivenler ve restoranın kapısı (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

	c. Restoranın iç kısmı (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

Restorasyondan öncesine ait fotoğrafta kapı görülmezken, restorasyondan sonra iki kanatlı bir kapı eklenmiştir. Bodrum katın üstünde yer alan konsol çıkımların yüzeyleri temizlenmiştir (bkz. Tablo 9).

Tablo 9

Bodrum Kat Restorasyon Öncesi ve Sonrası

Bodrum katının kapısı	
Restorasyon Öncesi	Restorasyon Sonrası
a. (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)	b. (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

Bodrum katın üstündeki konsol çıkma

c. (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)

d. (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

Zemin kat planında yer alan işlevler; dükkanlar, kafeler, televizyon odası, idari ofisler, çamaşırhane, personel odası, ıslak hacimler, jeneratör odası ve trafo odasıdır. Yapının zemin katındaki dışa bakan yüzeylerin genelinde özgün planında olduğu gibi dükkanlar bulunmaktadır. Kuzeydoğu cephesindeki dükkan hizasını bozan köşenin hemen altındaki fırın olduğu tahmin edilen mekan ise özgün planında yer almamaktadır. İç kısımda direkt avluya açılan tüccar odalarında ise dükkanlar ve idari kısımlar yer almaktadır. Avlunun kuzeydoğu ve güneybatı tarafında yer alan revakların araları camla kapatılarak ara ara geçişler verilmiştir. Yapının kuzeydoğusundaki ahır ünitesinin üstünde yer alan, yapıdan çıkan konsollar üzerinde oluşan koridorda kafeler yer almaktadır. Bu bölümden avluya ve üst kata kuzey köşede yer alan merdivenler ile geçiş sağlanmaktadır (bkz. Şekil 3).

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Şekil 3. Taşhan Butik Otel zemin kat planı işlev dağılımı (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü arşivinden alınan plan tarafımızca düzenlenmiştir)

Tablo 10'da yer alan fotoğraflarda görüldüğü gibi televizyon odası yazan, dükkân ve merdivenin arasında kalan avluya bakan derin nişte, avluya yerleştirilen masalara yiyecek ve içecek hizmeti sunulmaktadır. Restorasyon planında, giriş koridoru üzerinde görülmekte olan resepsiyon bölümüne, koridorun sonunda yer alan merdivenin karşısındaki alanda yer verilmiştir. Giriş koridorunda yer alan nişler ise geleneksel ürünlerin sergileme alanı olarak kullanılmıştır. Avlunun zemini taştır, fakat kullanıcılar için düz bir zemin sağlamak amacıyla ahşap ile kaplanmıştır. Avluda yer alan çeşmenin önündeki zeminin ise farklı bir malzemeden olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 10).

Tablo 10

Taşhan Zemin Kat Fotoğrafları (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

Avluda yer alan tüccar odalarının kapıları ve pencereleri, yapının genelinde olduğu gibi, değiştirilmiştir (bkz. Tablo 11).

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Tablo 11

Avluda Yer Alan Tüccar Odalarının Kapı ve Pencere Değişimi

a. Restorasyondan önce kapı ve pencere (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)	b. Restorasyondan sonra kapı ve pencere (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

Avluda yer alan çeşmenin önündeki zeminin ise farklı bir malzemeden olduğu görülmektedir. Çeşmeyi korumak için sonradan yapılmış olan ahşap sundurma kaldırılmıştır (bkz. Tablo 12).

Tablo 12

Taşhan'ın Avlusundaki Değişimler

a- Restorasyondan önce çeşme (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)	b- Restorasyondan önce avlu zemini (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)	c- Restorasyondan sonra avlu zemini ve çeşme (Merzifon Taşhan Butik Otel, (t. y), Tarih)

Birinci kat planında yer alan işlevler ve mekanlar; odalar, şark köşesi ve mescit, kat ofisi ve ıslak mekanlardır. Bu katta 27 adet otel odası bulunmaktadır. Bunlardan 22'sinde ıslak hacim mevcutken 5'inde ıslak hacim mevcut değildir. Islak hacmi mevcut olmayan odalar, kuzey köşede yer alan ıslak hacimleri kullanmaktadır. Bu odalardan üçü dışında hepsi yapının çeperinde yer alırken üç tanesi ise avluya bakmaktadır (bkz. Şekil 4).

Şekil 4. Taşhan Butik Otel birinci kat planı işlev dağılımı (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü arşivinden alınan plan tarafımızca düzenlenmiştir)

Revakların araları bu katta da camla kapatılmıştır. Kuzeydoğu kanadında var olan kot farkı bu katta da devam etmiştir. Kuzeydoğu kanadına, kuzeybatı ve güneydoğu kanadından merdivenlerle geçiş sağlanmıştır. Ayaklar, zemin, pencere ve kapı çerçevelerinin taş yüzeyleri düzeltilerek özgün halinde bırakılmış fakat kemer ve tavan yüzeyleri beyaz renk ile sıvanmıştır. Odalardan koridora geçişteki zeminin bir bölümü ahşapla kaplanmıştır (bkz. Tablo 13).

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Tablo 13

Birinci Kat Fotoğrafları

a. Restorasyondan önce kat koridoru (Merzifon Belediyesi, 2015)	b. Restorasyondan sonra kat koridoru

c. Karşılıklı odaların olduğu koridor	d. Batı köşesindeki koridorların kesişimi ve merdiven

e. Kuzey köşesinde yer alan merdiven ve kat holü	f. doğu köşesi ve kollar arasındaki kot farkı

Taşhan'da dört farklı oda tipi bulunmaktadır. Bunlar yolcu odası, han ağası odası, merdiven üstü oda ve köşe odadır (Tokat Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi). Mevcut durumda yolcu odalarının zemin katta yer alan 5 tanesi hariç birinci katta yer alanlar, han ağası odası ve köşe odalar eski işlevini sürdürürken, merdiven üstü odaları ise şark köşesi olarak kullanılmaktadır. Eski işlevine yakın bir işlev verilmesine karşın değişen yaşam şartları ve ihtiyaçları nedeniyle yapıya eklenmesi gereken bir takım mekan ihtiyaçları doğmuştur. Bunlardan birisi de oda içinde yer alan ıslak hacimlerdir. Islak hacimler, yolcu odalarında iki oda arasında kalan ortadaki odaya geçiş için boşluklar açılarak (bkz. Tablo 14-a), han ağası odasında ortasındaki kot farkına geniş yüzeyini yaslayarak (bkz. Tablo 14-b), köşe odalarda ise girişteki küçük odada konumlandırılmışlardır (bkz. Tablo 14-d). Islak mekanı içinde yer almayan odalar ise yapının kuzey köşesinde

özgününde de var olan ve restorasyondan sonrasında da işlevi devam eden ıslak hacimleri kullanmaktadır.

Tablo 14

Oda Tiplerinin Restorasyondan Öncesi ve Sonrası (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivinden Alınan Planlar Yazarlar Tarafından Düzenlenmiştir)

Restorasyondan Önce	Restorasyondan Sonra	Restorasyondan Önce	Restorasyondan Sonra
a. Yolcu odası		b. Han ağası odası	
c. Merdiven üstü oda		d. Köşe oda	

Taşhan'nın özgün planında, yolcu odası tipinde zemin kattaki odalarla birlikte 38 oda bulunmaktadır. Birinci katta yer alan 33 odadan 5 tanesi özgün planını korurken, geriye kalan 28 tanesi ise plan olarak değişiklik göstermiştir. İki oda için bir odanın ıslak mekan olarak tasarlanmasından dolayı mevcut durumda bu tipteki oda sayısı 18 olmuştur.

Yeni eklenen ıslak mekanlar mekan algısını değiştirmek dışında tesisat yükü de getirmiştir. Restorasyon projesinde pis su tesisat borusu ıslak mekanların birleşimlerinde denk gelen yerlerden zemin kat dükkan içlerine indirilmiş ve yapı etrafındaki mevcut kanalizasyon hattına verilmiştir. Toplam 14 adet pis su tesisat borusu oluşturulmuştur ve etrafı alçıpan ile kapatılmıştır. Her boru döşemede veya zeminde açılmış bir deliktir ve yapıya kalıcı etki bırakmaktadır (bkz. Şekil 5).

Şekil 5. Restorasyon sonrası eklenen ıslak mekanlar için pis su gideri(Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü arşivinden alınan planlar tarafımızca düzenlenmiştir)

Mekana sonradan eklenen ıslak hacimler pencerelerin önüne gelmiş ve pencerenin bir bölümünü kapatmış, buna bağlı olarak da mekanın algısını değiştirmiştir. Islak mekanda alçıpan kullanılmıştır. Bu kullanılan malzeme, her odada farklı taş ve etnik desenlerdeki duvar kağıtları ile kaplanmıştır. Odanın duvarları ve tavanı genel olarak beyaz, ocak ve pencere üstü kemerleri vizon rengi ile boyanırken kapı çerçevesi ise boyanmamıştır. Zemin, çoğu odada açık renk parke ile kaplanmıştır. Odalar geleneksel bir tarzla dekore edilmeye çalışılmıştır. Ocakların bazılarının içine tuğla malzemeden şömine yapılırken bazıları boş bırakılmıştır (bkz. Tablo 15).

Tablo 15

Oda ve Islak Hacimleri (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)

a. Yatma bölümü	b. Islak hacimin odadaki durumu	c. Islak hacim

d. Yatma bölümü	e. Islak hacimin odadaki durumu	f. Islak hacim yüzeyi ve pencere ilişkisi

g. Yatma bölümü	h. Islak hacimin odadaki durumu	ı. Islak hacim yüzeyi ve pencere ilişkisi

j. Yatma bölümü	k. Islak hacimin odadaki durumu	l. Islak hacim yüzeyi ve pencere ilişkisi

Otel odalarının bazılarında, klasik yer tuğlasının üstü lamine parke kaplanırken bazılarında kırmızı karolar kullanılmıştır (bkz. Tablo 16).

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Tablo 16

Odaların Zemini

Restorasyondan önce (Tokat Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)	Restorasyondan sonra (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)	
a. Klasik Yer Tuğlası	b. Laminant parke	c. Kırmızı karo

Cephe ve Çatı Değişimlerinin Değerlendirilmesi

Cephelerdeki taşların yüzeyleri temizlenmiş ve kemerli dükkan girişlerinin üstündeki, sonradan eklenen sac tenteler kaldırılarak yerine, tek hizada tüm yapıyı dönen ahşap sundurmalar eklenmiştir. Kuzeydoğu cephesindeki kot farkından dolayı burada sundurma, kotla beraber kademelenmiştir. Dükkanların kepenklerinin rengi değiştirilerek sundurmalarla uyumlu ahşap kullanılmıştır. Saçak altı silmelerin yok olan kısımları tamamlanmıştır. Kuzeybatı cephesinde zemin katta yer alan çıkıntının yüzeyinde pencereler açılmıştır. Birbirinden farklı boyutta ve binanın genelinden farklı biçimde olan bu pencerelerin sonradan açıldığı anlaşılmaktadır. Fakat bunun restorasyondan önce mi sonra mı yapıldığı bilinmemektedir. Bakımsızlıktan çimlenen, bacaları ve bazı kısımları çöken, kubbeleri algılanmayan çatı temizlenmiş ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır. Çöken kısımlar yeniden ayağa kaldırılmıştır (bkz. Tablo 17).

Tablo 17

Taşhan Cephe Fotoğrafları ve Çatı Fotoğrafları

a. Restorasyondan önce giriş cephesi ("Taşhan Kültür Portalı", 2020)	b. Restorasyondan sonra giriş cephesi (Kişisel Arşiv)	c. Restorasyondan önce güneydoğu cephesi ve çatı (Merzifon Belediye Arşivi)	d. Restorasyondan sonra güneydoğu cephesi ve çatı (Merzifon Belediye Arşivi)

e. Doğu köşesinden kuzeydoğu cephesi (Kişisel Arşiv)	f. Kuzeydoğu cephesi (Google Map Street View, 2018, Merzifon Taşhan Otel Restoran.)	g. Restorasyondan sonra güneydoğu cephesi (Kişisel Arşiv)	h. Kuzeybatı cephesi (Kişisel Arşiv)

Yeniden İşlevlendirilen Taşhan'ın Çevreye Etkileri

Kentin merkez noktasında yer alan Taşhan, yeniden işlevlendirilmeden önce çeperindeki dükkanlar dışında kullanılmamaktadır. Dış çeperinde yer alan dükkanların kullanılması ile Taşhan her daim varlığını sürdürmüştür. Fakat iç mekanda bir işlevin yer almaması Taşhan'ı deneyimlememek isteyenler açısından eksik kalmaktadır.

Kent içerisinde Taşhan haricinde iki adet otel ve bir adet öğretmen evi bulunmaktadır. Taşhan, tarihi bir doku ve yapı içerisinde hizmet vermesinden dolayı diğerlerinden farklılaşmaktadır. Yapının girişi Bedesten ve Paşa Cami'nin girişlerinin açıldığı ve Taşhan'ın batı cephesinde yer alan arasta üzerindedir. Bu durum otele eşyaları gelecek olan müşterilerin Taşhan'ın yola tek cephesi olan kuzey cephesinde inerek

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

veya doğu cephesindeki park alanına araçlarını park ederek gelmelerine neden olmakta, girişe kadar yaklaşmak mümkün olmamaktadır.

Kent merkezinde insanların sosyalleşeceği alan çok azdır. Özellikle açık alanda ve tarihi bir atmosfer içinde olan tek yer Çelebi Mehmet Medresesi'nin önündeki alandır. Fakat burası çoğunlukla erkeklerin oturduğu bir alan haline gelmiştir. Taşhan'ın avlusunun kafe olarak kullanılması kent merkezinde ailecek gidilecek bir mekan oluşturması açısından değerli olmuştur. Fakat burası zaman zaman düğün, kına, toplantı vb. organizasyonlar için de kullanılmakta ve üst katlarla bağlantılı olan avlunun diğer müşterileri rahatsız etmesi sorun oluşturabilecektir.

Butik otel ile işlevlendirilmesiyle Taşhan kullanıcısına tarihi bir ortamda konaklama ve kafe olarak yapıyı deneyimle imkanı sunmuştur. Fakat bu işlevlerle birlikte yapıya ve çevresine gelen farklı yükler sorun oluşturmaktadır.

SONUÇ

Kültürel miras olan tarihi yapıların yeniden işlevlendirilerek kullanıma kazandırılması önemlidir. Bu işlev seçilirken özgün işlevine en yakın olan öncelikli olarak tercih edilmelidir. Çünkü özgün işlevine yakın olan işlevin yapıya getireceği yük daha az olmaktadır.

Taşhan, han yapılarının günümüz uyarlaması otel işlevi ile yeniden işlevlendirilmiştir. Özgün işlevine yakın bir işlev verilmesine rağmen, değişen yaşam şartları ve ihtiyaçları özgününde olmayan yükler getirmiştir. Bu yüklerden Taşhan için en çok dikkat çeken ıslak mekan yüküdür. Yapının özgün planında, kuzey köşede konumlanan banyo ve hela ünitesi yaşam şartlarının değişmesi ile oda içine alınmıştır. Bu yüke uygun olarak tasarlanmayan tarihi yapıda ise ıslak mekanların yeri ve tasarımı, sıhhi tesisat çözümleri ve bunların yapının taşıyıcılığına olan etkileri değerlendirilmeli ve disiplinler arası çalışmalar yürütülerek uygun çözümler üretilmelidir.

Daha önce oda içinde özel bir konumu olmayan ıslak hacmin mekana eklenmesi, mekanın algısını ve plan şemasını, ıslak hacim eklenmeyen birinci katta yer alan 5 oda ve zemin katta yer alan 5 oda haricinde değiştirmiştir. Özellikle yolcu odası tipindeki odalarda, bir odanın diğer iki odanın ıslak mekanı olarak kurgulanması ile çok fazla değişiklik olmuştur. Özgün oda planının içine sığdırılamayan ıslak hacim, yan yana olan iki odanın ortak duvarında yer alan nişlerden diğer odaya geçiş açıları ile yerleştirilmiştir. Bu durumda birinci katta yer alan 33 odadan, 5 tanesi özgün planını koruyarak kuzey köşedeki banyo ve hela ünitesini kullanırken, geriye kalan 28 tanesinin ise planında değişiklik olmuştur. İki oda için bir odanın ıslak mekan olarak tasarlanmasından dolayı mevcut durumda oda sayısı 28'den 18'e düşmüştür.

Taşhan'ın plan şeması değişen yatak odalarında, özgün mekan algısı korunamamıştır. Bazı yerlerde pencerenin önüne gelen, bazı yerlerde pencereyi kapatan ıslak mekan yerleşimi ve seçilen malzeme, mekanın algısını değiştirerek kullanıcı için dar ve karanlık atıl alanı fazla olan mekanlar oluşturmuştur.

Odalara yerleştirilen ıslak hacimleri, mekânsal olarak yerleştirirken daha farklı çözümlere gidilip, daha farklı tasarımlar yapılmalıdır. Bu tasarımlar yapıya zarar vermemeli, özgün mekan algısını, malzemesini ve plan şemasını minimum düzeyde etkilemelidir. Yapılan tüm müdahale ve eklemeler yapıya özgü olmalı ve sonuçta çıkan ürün ise kullanıcı için farkındalık sağlamalı ve keyifli bir mekan sunmalıdır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Bedesten Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/bedesten114147>, Erişim tarihi: 23.06.2020
- Bozacı Cami Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/bozaci-cami>, Erişim tarihi: 23.06.2020.
- Çerkez, M. (2005). *Merzifon'da Türk Devri Mimari Eserleri*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çifte Hamam Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/cifte-hamam>, Erişim tarihi: 23.06.2020.
- Çolak, M. (1991). *XVI. Yüzyıl Başlarında Merzifon Kazası (1515-1520)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 19 Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çukur Şadırvan (Tacettin İbrahim) Cami Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/cukur-sadirvan-tacettin-brahim-cami>, Erişim tarihi: 23.06.2020
- Dönertaş (Oduncu) Cami Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/donertas-oduncu-cami>, Erişim tarihi: 23.06.2020.
- Eski Hamam Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/eski-hamam663168>, Erişim tarihi: 23.06.2020.
- Eyice, S. (1992). *TDV İslam Ansiklopedisi*. Cilt: 5, 302-311.
- Google Map Street View. (Temmuz 2018). Merzifon Taşhan Otel Restoran.

Merzifon Kentsel Sit Alanının Analizi ve Taşhan'ın Yeni İşlevinin Yapıya ve Çevresine Etkileri

Halaçoğlu, Y. (1991). *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları. VII. Seri-SA. Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Kara Mustafa Paşa Camii Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/kara-mustafa-pasa-camii>, Erişim tarihi: 23.06.2020

Konut 1 Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/konut659867>, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Konut 2 Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/konut343596>, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Merzifon Taşhan Butik Otel. (2020). Tarih. <https://www.merzifontashanotel.com/Home/hotel>, Erişim tarihi: 23.06.2020

Merzifon - TDV İslâm Ansiklopedisi. (2020). <https://islamansiklopedisi.org.tr/merzifon>, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Merzifon Belediyesi. (2015). Taşhan. *Yolların ve Kültürlerin Kesiştiği Şehir Merzifon*. Merzifon belediyesi kültür hizmetleri yayını. s. 44-47. <https://merzifon.bel.tr/merzifonu-kesfedin>

Merzifon Taşhan. (2020). <https://amasya.ktb.gov.tr/TR-59541/merzifon-tashan.html>, Erişim tarihi: 23.06.2020

Şahinalp, M. & Günel, V. (2012). Osmanlı Şehircilik kültüründe çarşı sisteminin lokasyon ve çarşı içi kademelenme yönünden mekânsal analizi. *Millî Folklor*, 24(93).

Tacettin İbrahim Paşa Cami - Google Haritalar. (2020). https://www.google.com.tr/maps/place/Tacettin+İbrahim+Paşa+Cami/@40.8724342,35.4648798,3a,75y,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipODCY-eLNV6Ws_h2x5Rq6uhFNGUnHTHoEfWq_za!2e10!3e12!6shttps:%2F%2Fflh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipODCY-eLNV6Ws__za%3Dw203-h160-k-no!7i3024!8i2392!4m13!1m7!3m6!1s0x408702332d26748f:0xedb74d1cc1ff1e98!2sGazimahbup,+Demirciler+Sk.,+05300+Merzifon%2FAmasya!3b1!8m2!3d40.8716282!4d35.4650249!3m4!1s0x40870232d9820869:0x96a4b5161d7cb4fb!8m2!3d40.8724111!4d35.4649977, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Taşhan Kültür Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/tashan759043>, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Tuzpazarı Hamamı Kltr Portalı. (2020). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/amasya/kulturenvanteri/tuzpazarı-hamamı>, Erişim tarihi: 23.06.2020.

Yeşil, A. (1992). Merzifon-Kara Mustafa Paşa kllyesi. Yayınlanmamış yksek lisans tezi, Ankara niversitesi Sosyal Bilimler Enstits Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Sanat Tarihi).